

Vakinhoudelijke voorbeelduitwerking keuzevak

Zorg en welzijn

Wonen en huishouden

Deze vakinhoudelijke uitwerking is in opdracht van de Stichting Platforms Vmbo en met financiering van het Ministerie van OCW in het kader van het projectprogramma Nieuw VMBO ontwikkeld en gereviewd door een team van docenten en vakinhoudelijke specialisten.

De voorbeelduitwerking heeft geen officiële status en is alleen bedoeld om docenten een goede indruk te geven van hoe het keuzevak geïnterpreteerd kan worden om tot een zinvolle en werkbare uitwerking ervan te komen in onderwijs en schoolexaminering.

De vakinhoudelijke uitwerking is gebaseerd op het landelijk vastgestelde examenprogramma voor dit keuzevak (o.a. te vinden op www.platformsvmbo.nl). Het examenprogramma is door het ontwikkelteam uitgewerkt in zo toetsbaar en in het onderwijs herkenbaar mogelijke onderdelen.

Aan deze vakinhoudelijke voorbeelduitwerking kunnen geen rechten worden ontleend.

18 november 2019

© Stichting Platforms Vmbo

K/ZW/6 Wonen en huishouden

Ontwikkelaar	Petra Hondeveld/ Connie den Boer/ Hilde Hoving
Versie	1.1
Datum	18-09-2019

Taak

Ondersteunen bij wonen en huishouden in een thuissituatie

In dit keuzevak leer je hoe je een klant kunt ondersteunen bij werkzaamheden die voorkomen in een woning en huishouding. Je leert hoe je een klant persoonlijke aandacht kunt geven gelet op de fysieke, psychische en sociale situatie van een klant. Daarbij is het belangrijk om de zelfredzaamheid van een klant te stimuleren en samen te kijken bij welke werkzaamheden ondersteuning nodig is.

werkzaamheden waarbij ondersteuning nodig kan zijn;

- schoonmaken
- onderhoudswerkzaamheden
- aanbrengen van sfeerelementen in de woning
- letten op veiligheid in de woning
- verzorgen van kleding en verschillende textielsoorten
- verzorgen van schoeisel
- boodschappen doen

Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.

K/ZW/6.1 Deeltaak: Persoonlijke aandacht geven aan de klant

De kandidaat kan persoonlijke aandacht geven aan de klant. Hierbij is het belangrijk dat de kandidaat leert de fysieke, psychische en sociale situatie van de klant te observeren. In het contact met de klant is empathie tonen belangrijk.

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	de fysieke, psychische en sociale situatie van de klant observeren	x	x	x
2	interesse tonen en luisteren naar de klant	x	x	x
3	vragen stellen aan de klant over zijn of haar situatie en een gesprek aangaan over algemene onderwerpen	x	x	x
4	aan leidinggevendenden rapporteren over de klant en zijn of haar woonsituatie	x	x	x

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma Zorg en Welzijn zijn op deze deeltaak van toepassing:

- A1, A2, A4 t/m A6
- B7 t/m B14

Uitwerking

K/ZW/6.1.1 de fysieke, psychische en sociale situatie van de klant observeren

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	aspecten van de fysieke, psychische en sociale situatie van de volwassene en oudere herkennen	x	x	x
2	aspecten van de fysieke, psychische en sociale situatie van de volwassene en oudere benoemen		x	x
3	een objectieve observatie uitvoeren	x	x	x
	trefwoorden; mobiliteit, sociaal isolement, afhankelijkheid, geestelijke gesteldheid			

K/ZW/6.1.2 interesse tonen en luisteren naar de klant

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	actief luisteren	x	x	x
2	normen en waarden respecteren	x	x	x
3	empathie tonen	x	x	x
4	non-verbaal en verbaal communiceren	x	x	x

K/ZW/6.1.3 vragen stellen aan de klant over zijn of haar situatie en een gesprek aangaan over algemene onderwerpen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	de juiste gesprekstechnieken toepassen (open vragen stellen)	x	x	x
2	informatie vragen over de situatie van de klant	x	x	x
3	empathie tonen	x	x	x
4	actief luisteren	x	x	x
5	beleefdheidsvormen hanteren	x	x	x

K/ZW/6.1.4 aan leidinggevenden rapporteren over de klant en zijn of haar woonsituatie

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een objectieve schriftelijke rapportage maken	x	x	x
2	een objectieve mondelinge rapportage geven	x	x	x
3	de hoofd- en bijzaken scheiden	x	x	x
4	de privacy van de klant respecteren	x	x	x

K/ZW/6.2 Deeltaak: Informeren naar de wensen van de klant en een voorstel maken voor het onderhoud van de woon- en leefomgeving en daarbij rekening houden met de zelfredzaamheid van de klant

De kandidaat kan informeren naar de wensen van de klant. Aan de hand hiervan kan de kandidaat een voorstel maken voor het onderhoud van de woon- en leefomgeving van de klant. Belangrijk is dat de zelfredzaamheid van de klant voorop staat.

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	de wensen en mogelijkheden van de klant achterhalen	x	x	x
2	de wensen samenvatten en toetsen of de samenvatting klopt	x	x	x
3	een voorstel maken voor het onderhoud van de woon-en leefomgeving	x	x	x
4	het voorstel met de klant bespreken	x	x	x

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma Zorg en Welzijn zijn op deze deeltaak van toepassing:

- A1 t/m A6, A9, A10, A12, A13, A15
- B7 t/m B14

Uitwerking

K/ZW/6.2.1 de wensen en mogelijkheden van de klant achterhalen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	informereren naar de wensen van de klant	x	x	x
2	informereren naar de mogelijkheden van de klant	x	x	x
3	observeren en signaleren van de zelfredzaamheid van de klant	x	x	x
4	de zorgbehoefte van de klant achterhalen en in kaart brengen		x	x

K/ZW/6.2.2 de wensen samenvatten en toetsen of de samenvatting klopt

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	samen met de klant evalueren wat de wensen zijn	x	x	x
2	gesprekstechnieken toepassen, zoals <ul style="list-style-type: none"> - open vragen stellen - luisteren - samenvatten - doorvragen 	x	x	x

K/ZW/6.2.3 een voorstel maken voor het onderhoud van de woon-en leefomgeving

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een schoonmaakplan maken	x	x	x
2	de schoonmaakfrequentie met de klant afstemmen	x	x	x
3	een onderhoudsplan maken		x	x

K/ZW/6.2.4 het voorstel met de klant bespreken

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een voorstel duidelijk naar de klant communiceren	x	x	x
2	feedback ontvangen	x	x	x
3	mogelijkheden en grenzen aangeven	x	x	x

K/ZW/6.3 Deeltaak: bijdragen aan het realiseren van een veilige, schone en sfeervolle leefomgeving

De kandidaat kan een bijdrage leveren aan het realiseren van een veilige, schone en sfeervolle leefomgeving. In overleg met de klant biedt de kandidaat ondersteuning bij het schoonmaken, onderhoudswerkzaamheden, het verzorgen van planten en evt. huisdieren. Ook kan de kandidaat de klant adviseren bij het aanbrengen van sfeerelementen en veiligheidsvoorzieningen in de woning.

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	de zelfredzaamheid van de klant stimuleren	x	x	x
2	in overleg met de klant een sfeervolle leefomgeving realiseren	x	x	x
3	onveilige situaties in de leefomgeving van de klant signaleren en de klant adviseren over een veilige leefomgeving	x	x	x
4	de klant ondersteunen bij de verzorging van plant- en huisdier	x	x	x
5	huishoudelijke apparaten en hulpmiddelen onderhouden	x	x	x
6	schoonmaak- en onderhoudswerkzaamheden uitvoeren, deze controleren en hierover rapporteren	x	x	x

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma Zorg en Welzijn zijn op deze deeltaak van toepassing:

- A1 t/m A6, A9, A10, A12, A13, A15
- B7 t/m B14

Uitwerking

K/ZW/6.3.1 de zelfredzaamheid van de klant stimuleren

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	de klant stimuleren zoveel mogelijk zelf te doen	x	x	x
2	indien nodig de klant ondersteunen	x	x	x
3	positieve feedback geven	x	x	x

K/ZW/6.3.2 in overleg met de klant een sfeervolle leefomgeving realiseren

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	de klant stimuleren de leefomgeving sfeervol te maken	x	x	x
2	rekening houden met de voorkeuren van de klant	x	x	x
3	voorstellen doen om kleine sfeerelementen toe te voegen	x	x	x
	trefwoorden; verlichting, gordijnen, foto's, kussens, bloemstuk, planten			

K/ZW/6.3.3 onveilige situaties in de leefomgeving van de klant signaleren en de klant adviseren over een veilige leefomgeving

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	onveilige situaties signaleren	x	x	x
2	adviezen geven omtrent domotica	x	x	x
3	advies en tips geven omtrent veiligheid in en rondom huis	x	x	x

trefwoorden; elektriciteit, obstakels, drempels, trap, natte vloer, koolmonoxidevergiftiging, koolmonoxidemelder, gasfornuis, looplijnen, valpreventie, sensoren, verlichting, brandgevaar, rookmelder
--

K/ZW/6.3.4 de klant ondersteunen bij de verzorging van plant- en huisdier

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	overleggen welke ondersteuning nodig is in de verzorging van plant en dier	x	x	x
2	adviezen, instructie, en (indien nodig) ondersteuning geven bij de verzorging van plant en huisdier	x	x	x

K/ZW/6.3.5 huishoudelijke apparaten en hulpmiddelen onderhouden

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	huishoudelijke apparaten en hulpmiddelen onderhouden, zoals; <ul style="list-style-type: none"> - koffiezetapparaat - waterkoker - fornuis - stofzuiger - oven - magnetron - koelkast - vriezer - wasmachine - droger - vaatwasser - strijkijzer 	x	x	x
2	de noodzaak en frequentie van het onderhoud benoemen	x	x	x
	trefwoorden; ontkalken, reinigen, pluizenfilter, ontdooien			

K/ZW/6.3.6 schoonmaak- en onderhoudswerkzaamheden uitvoeren, deze controleren en hierover rapporteren

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	verschillende schoonmaakwerkzaamheden uitvoeren, zoals; <ul style="list-style-type: none"> - vloeren reinigen - meubilair reinigen en onderhouden - sanitair schoonmaken - ramen schoonmaken 	x	x	x
2	het verschil benoemen tussen een dagelijkse-, wekelijkse-, maandelijkse- en jaarlijkse schoonmaakfrequentie	x	x	x
3	schoonmaak- en onderhoudswerk controleren	x	x	x
4	een rapportage invullen van de werkzaamheden	x	x	x
	trefwoorden; stofwissen, stofzuigen, klamvochtig afnemen, dweilen, bezem, luiwagen, plumeau, milieuvriendelijk, milieuonvriendelijk			

K/ZW/6.4 Deeltaak: Zorg dragen voor kleding, schoeisel en linnengoed

De kandidaat kan zorg dragen voor kleding, schoeisel en linnengoed van de klant. Werkzaamheden als wassen, strijken, vouwen en eenvoudige herstelwerkzaamheden zoals het aannaaien van een knoop, horen hierbij. Ook kan de kandidaat onderhoud plegen aan schoeisel.

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	verschillende textielsoorten onderscheiden	x	x	x
2	de juiste onderhouds- en reinigingsmethode kiezen en toepassen	x	x	x
3	vlekken verwijderen	x	x	x
4	eenvoudige herstelwerkzaamheden verrichten	x	x	x
5	schoeisel schoonmaken en onderhouden	x	x	x

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma Zorg en Welzijn zijn op deze deeltaak van toepassing:

- A1 t/m A6, A9, A10, A11, A12, A13
- B7 t/m B14

Uitwerking

K/ZW/6.4.1 verschillende textielsoorten onderscheiden

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	verschillende textielsoorten herkennen zoals; <ul style="list-style-type: none"> - katoen - wol - zijde - acryl - polyester 	x	x	x
2	de kenmerken benoemen van de volgende vezels; <ul style="list-style-type: none"> - plantaardige vezels - dierlijke vezels - synthetische vezels - mengvezels 	x	x	x

K/ZW/6.4.2 de juiste onderhouds- en reinigingsmethode kiezen en toepassen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een behandelingsetiket lezen en ernaar handelen	x	x	x
2	een samenstellingsetiket lezen en ernaar handelen	x	x	x
3	de passende reinigingsmethode kiezen	x	x	x
4	de passende was- en droogbehandeling kiezen	x	x	x
	trefwoorden; was symbolen, strijken, wasprogramma, waterhardheid, vuilgraad			

K/ZW/6.4.3 vlekken verwijderen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	verschillende soorten vlekken herkennen	x	x	x
2	de juiste vlekbehandeling toepassen	x	x	x
	trefwoorden; vlekoplosser, enzymen			

K/ZW/6.4.4 eenvoudige herstelwerkzaamheden verrichten

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	eenvoudige herstelwerkzaamheden uitvoeren zoals; <ul style="list-style-type: none"> - het aanzetten van een knoop - het vastzetten van een zoom 	x	x	x

K/ZW/6.4.5 schoeisel schoonmaken en onderhouden

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	schoenen poetsen	x	x	x
2	schoenen impregneren	x	x	x
3	de juiste producten gebruiken voor het onderhouden van schoenen	x	x	x

K/ZW/6.5 Deeltaak: Boodschappen in huis halen

De kandidaat kan ervoor zorgen dat er boodschappen in huis gehaald worden. Hierbij heeft de kandidaat aandacht voor het budget en maakt de kandidaat afspraken over het in huis halen van de boodschappen en het opruimen daarvan.

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	met de klant een boodschappenlijstje opstellen met aandacht voor het budget	x	x	x
2	boodschappen regelen volgens afspraak	x	x	x
3	boodschappen inruimen	x	x	x
4	verantwoording afleggen over de uitgaven	x	x	x

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma Zorg en Welzijn zijn op deze deeltaak van toepassing:

- A1 t/m A6, A8, A10
- B7 t/m B14

Uitwerking

K/ZW/6.5.1 met de klant een boodschappenlijstje opstellen met aandacht voor het budget

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een boodschappenlijst maken	x	x	x
2	rekening houden met het budget	x	x	x
3	een inschatting maken wat de kosten zijn		x	x
	trefwoorden; A-merken, huismerken, reclamefolder, aanbiedingen			

K/ZW/6.5.2 boodschappen regelen volgens afspraak

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	boodschappen doen in een winkel	x	x	x
2	boodschappen online bestellen	x	x	x

K/ZW/6.5.3 boodschappen inruimen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	het begrip FIFO uitleggen	x	x	x
2	voedingsmiddelen op de juiste plaats opbergen	x	x	x
	trefwoorden; koelkast, kelderkast, keukenkast, fruitschaal, diepvries			

K/ZW/6.5.4 verantwoording afleggen over de uitgaven

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een kassabon controleren	x	x	x
2	geld controleren bij teruggave	x	x	x
3	uitgaven aan de klant verantwoorden met behulp van kassabonnen	x	x	x

Doorstroom mbo

Dit keuzevak biedt doorstroommogelijkheden naar de volgende kwalificaties binnen het mbo:

- Helpende Zorg en Welzijn, niveau 2
- Medewerker maatschappelijke zorg, niveau 3
- Persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg, niveau 4
- Persoonlijk begeleider specifieke doelgroepen, niveau 4
- Sociaal-maatschappelijke dienstverlener, niveau 4